

III ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 4-15 сәуір, 2016 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 11-13 сәуір, 2016 жыл

2-том

III МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 4-15 апреля 2016 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 11-13 апреля 2016 года

Том 2

III INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 4-15 April, 2016

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЗАҚ ФАКУЛЬТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛ-ФАРАБИ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

**III ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ**

Алматы, Қазақстан, 2016 жыл, 4-15 сәуір

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ» ағы
халықаралық ғылыми конференциясының

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2016 жыл, 11-13 сәуір
II ТОМ

**III МЕЖДУНАРОДНЫЕ
ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ**

Алматы, Казахстан, 4-15 апреля, 2016 г.

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»
Алматы, Казахстан, 11-13 апреля, 2016 г.
ТОМ- II

**III INTERNATIONAL
FARABI READINGS**

Almaty, Kazakhstan, 4-15 April, 2016

MATERIALS

Of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists
«FARABI ALEM»
Almaty, Kazakhstan, 11-13 April, 2016
Volume II

Алматы
«Қазақ университеті»
2016

Уйсінбекова Д., Рысқалиев Д.У	306
<i>Биік шартының басқа да шарттардан айырмашылығы</i>	
Иманкулова Б., Абай, дельдинов Т.М.	307
<i>Социальное партнерство</i>	

СЕКЦИЯ
«ПРАВОВЫЕ ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ
“ЗЕЛЕННОЙ” ЭКОНОМИКИ В РК»

Уйсінбекова Д., Есекеева А. А	
<i>Табиғи және техногендік сипаттағы тотемне жағдай кезіндегі қызметті жүзеге асырудың құқықтық ерекшеліктері</i>	309
Рустем К., Жаумбаг А., Есекеева А.А.	
<i>Экологиялық таңбалау</i>	310
Адилканов Р.Е.	
<i>Правовое обеспечение недропользования в Республике Казахстан</i>	312
Акбердина А.	
<i>Оценка финансового состояния экономики Казахстана</i>	313
Баламбай А., Есекеева А.А.	
<i>“Жерді пайдалану кезіндегі экологиялық талаптар”</i>	316
Бадшов Л.Э.	
<i>Проблемы правового обеспечения охраны редких исчезающих видов флоры и фауны в Республике Казахстан</i>	318
Калиева Д.М., Есекеева А.А	
<i>Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді пайдаланудың құқықтық жағдайы</i>	319
Елеусіз С.Д., Есекеева А.А	
<i>Жер салығының экономикалық мәні</i>	320
Қанатова Н.К., Есекеева А.А.	
<i>Семей аймағының экологиялық құқықтық жағдайы</i>	322
Ешманова С., Есекеева А.А.	
<i>Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің құқықтық жағдайы</i>	323
Исмаил Ж.Б., Есекеева А.А.	
<i>Қазіргі таңдағы галамдық экологиялық мәселелер</i>	325
Күрбанова Г.С., Есекеева А.А.	
<i>Бүгінгі күннің өзекті мәселесі – жер дауы</i>	327
Дулағқызы А., Каримуллаева К.А., Есекеева А.А.	
<i>Ортақ үлестік және ортақ пайдаланудағы жер учаскелерінің құқықтық жағдайы</i>	329
Рахметова Т., Есекеева А.А.	
<i>Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану</i>	330
Кошенова Д., Шуланбекова Г.Қ.	
<i>Жер қатынастарын мемлекеттік реттеу органдарының жүйесі</i>	332
Абдулла А.С., Есекеева А.А.	
<i>Жерді халықаралық құқықтық қорғау</i>	333
Касымғалиев С.К., Есекеева А.А.	
<i>Жерді нысаналы мақсатына сай пайдаланбаудың зардабы және бұл мәселені шешу жолдары</i>	334
Кожабаяева А.Б., Болатова К.Ш., Есекеева А.А	
<i>Жер заңдарын бұзғаны үшін жауапкершілік</i>	336
Кельдинова А., Есекеева А.А.	
<i>Экологиялық қауіпсіздікті халықаралық құқықтық қамтамасыз ету мәселелері</i>	337
Кенжебаев Ә., Накишева М.К.	
<i>Экологиялық қауіпсіздікті халықаралық құқықты қамтамасыз ету мәселелері</i>	339
Кошекбаев Н., Есекеева А.А.	
<i>Қазақстан Республикасындағы Ерекіе қорғалатын табиғи аумақтардың экологиялық жағдайлары</i>	341
Музапар Д.Ж., Есекеева А.А.	
<i>Жер құқық қатынастарын мемлекеттік реттеуді жетілдіру механизмдері</i>	343
Косжанова С.С.	
<i>Қазақстан Республикасындағы жер қойнауын кешенді және рационалды пайдаланудың кейбір мәселелерін қарастыру</i>	344
Қабығтай А., Есекеева А.А.	
<i>Экологиялық заңдарды бұзған үшін құқықтық жауапкершілік</i>	346
Қырықбай М., Шуланбекова Г.К	

Кельдинова Айман

Ғылыми жетекшісі: Есекеева А.А.

Қоршаған ортаға экологиялық бақылау жүргізу – жүйелі түрде жүретін белгілі бағдарлама бағытында орындалатын қоршаған ортаның табиғи ресурстарының, өсімдіктер және жануарлар әлемінің антропогенді іс-әрекетінен өзгеру үрдістерін және мұның жағдайын бақылауды айтамыз.

Қоршаған ортаны қорғау мен табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға мемлекеттік басқаруды жүзеге асырудың қажетті элементі экологиялық бақылау жүргізу болып табылады. Басқарудың бұл қызметі бұдан көп бұрын қалыптасқан болатын.

Экологиялық бақылауды ұйымдастыру жүргізу шарттарымен тәртібі жеткілікті толық қамтылған, бірақ бұрын ол экономикалық жүйеге сәйкес келген еді.

Сонымен бірге жаңа нарықтық қатынастары экологиялық бақылаудың мәні ұғымына елеулі өзгерістер енгізді. Мысалы, В.В. Петровтың пікірі бойынша экологиялық бақылау дегеніміз тұтастай алғанда «эксперименттердің, мекемелердің, ұйымдардың, яғни барлық шаруашылық жүргізуші субъектілер мен ұйымдардың қоршаған ортаны қорғау және қоғамның да экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі экологиялық сақтауын тексеру».

Профессор Н.Б. Мухитдиновтың пікірін талдай келіп, біз мемлекеттің қоғамдағы ықпалының шектелуі туралы оңға тап боламыз. «Мемлекет – деп есептейді ол – табиғи ресурстардың меншік иесі ретінде мұның қалыптасқан материалдық жағдайларда бұл байлықтарды ұтымды, кешенді пайдалануды және қорғауды қамтамасыз ету үшін қаншалықты қажет болса, оған соншалықты құқықтарды алуына болады».

1.1. Қоршаған ортаны қорғау, табиғи ресурстарды қорғау, молықтыру мен пайдалану саласында мемлекеттік бақылаудың түрлері, міндеттері

Қоршаған ортаны қорғау, табиғи ресурстарды қорғау, молықтыру мен пайдалану саласында мемлекеттік бақылаудың мынадай түрлері қолданылады:

- 1) экологиялық бақылау;
- 2) жерлердің пайдаланылуы мен қорғалуын бақылау;
- 3) су қорын пайдалану мен қорғау саласындағы бақылау;
- 4) жер қойнауын зерттеу мен пайдалану саласындағы бақылау;
- 5) Қазақстан Республикасының орман заңнамасы саласындағы бақылау;
- 6) жануарлар дүниесін қорғау, молықтыру және пайдалану саласындағы бақылау;
- 7) ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы бақылау.

Мемлекеттік экологиялық бақылау мынадай міндеттерді:

- 1) табиғат пайдаланушылардың қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауын қалыптастыруды;
- 2) Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы саласындағы бұзушылықтардың алдын алуы орындалу үшін қызмет етеді.

1.2. Экологиялық мемлекеттік бақылаудың жүзеге асыратын органдар

Қоршаған ортаны қорғау, табиғи ресурстарды қорғау, молықтыру мен пайдалану саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдар:

- 1) қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган;
- 2) су қорын пайдалану мен қорғау саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- 3) жер ресурстарын басқару жөніндегі орталық уәкілетті орган;
- 4) орман шаруашылығы саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- 5) жануарлар дүниесін қорғау, молықтыру және пайдалану саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- 6) ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- 7) жер қойнауын зерттеу мен пайдалану жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган;
- 8) азыматтық қорғау саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- 9) халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- 10) ветеринария саласындағы уәкілетті орган;
- 11) өсімдіктерді қорғау мен олардың карантині саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- 12) атом энергиясын пайдалану саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- 13) көлікті бақылау органдары болып табылады.

Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігінің 2011-2015 жылдарға арналған стратегиялық жоспарынан

Экологиялық басым бағыттардың бірі өндіріс пен тұтыну қалдықтарын оңдеу болып қалып отыр. Елде 100 млн. тоннадан аса қатты тұрмыстық қалдықтар (бұдан әрі –КТҚ), 22,3 млрд. тоннадан аса өндірістік қалдықтар жиналған, оның 12 млрд. астамы техногендік минералдық түзілімдер.

Экологиялық тепе-теңдікті тұрақтандыру мәселелерінде қоршаған ортаны қорғау саласындағы қызметтің негізгі векторы мемлекеттік экологиялық сараптама рәсімін орындау, қоршаған ортаны қорғау саласындағы